

Anti-Pestprotocol

Datum: 12-06-2026

Inhoud

Voorwoord	3
Plagen	4
Pesten	4
Voorbeelden van specifieke pestgedrag	4
Partijen bij het pestprobleem	5
Cyberpesten	7
Al en pesten	7
Preventieve aanpak	8
De aanpak tegen pesten, curatief	11
Instanties	12
Is pesten strafbaar?	13
Bijlage 1: De schooleigen anti-pestmethode	14
Bijlage 2: Cyberpesten of pesten via de mobiele telefoon	17
Stappenplan: Hoe verwijder je een schadelijke deepfake video?	20
Stap 1: Identificeer de deepfake	20
Stap 2: Leg bewijsmateriaal vast	20
Stap 3: Meld het bij het platform	20
Stap 4: Dien een juridisch verzoek in (indien nodig)	21
Bijlage 3: Informatie voor ouders	22
Bijlage 4: Achtergrondinformatie	24

Voorwoord

Een belangrijk uitgangspunt van de leerlingbegeleiding op het Stedelijk Gymnasium Nijmegen is: 'Leren en je prettig en veilig voelen op school gaan hand in hand.'

Wij zetten ons ervoor in om een veilig pedagogisch klimaat te bieden waarin elke leerling zich harmonieus kan ontwikkelen en optimaal kan presteren. Docenten, onderwijsondersteunend personeel, A & C's dragen hieraan bij door een open en fijne werksfeer te creëren, zowel in de klas als daarbuiten. Ons doel is dat elke leerling zichzelf kan zijn, zolang dit binnen de vastgestelde regels blijft en de persoonlijke grenzen van anderen worden gerespecteerd.

Pesten betekent dat iemands grenzen worden overschreden en past niet binnen een prettig en veilig schoolklimaat.

Het pestprotocol is opgesteld voor leerlingen, ouders en medewerkers en beschrijft het beleid van de school rondom pesten. Dit protocol maakt deel uit van het Schoolveiligheidsbeleid en is gekoppeld aan andere regelingen, zoals het beleid rondom schorsing en verwijdering van leerlingen en het beleid tegen ongewenst gedrag (agressie, seksuele intimidatie en geweld).

In het protocol staat beschreven wat onder pesten wordt verstaan, hoe het kan worden voorkomen en welke stappen worden ondernomen als het toch voorkomt. Het hoofddoel is om pesten te voorkomen en aan te pakken, door alle betrokkenen helderheid te geven over hun rol. Daarnaast biedt het protocol informatie en verwijzingen naar verdere ondersteuning.

Plagen

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het vertoonde gedrag is onschuldig en nodigt uit tot een reactie van een zelfde soort. Het gaat dan om een spel, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat.

Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering.

Pesten

Wat voor de één een vorm van ongewenst gedrag is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Wat voor de één een grapje of een plagerijtje is, kan door de ander als enorm vervelend of kwetsend ervaren worden. Wat misschien niet persoonlijk bedoeld is, kan iemand direct raken. Het wordt een probleem als je er samen niet meer uitkomt.

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter van bepaald gedrag.

We spreken van pestgedrag als het regelmatig gebeurt, waardoor de leerling zich niet langer veilig voelt in de school. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen. De gepeste is niet meer in staat voor zichzelf op te komen en ondervindt duidelijk nadelige gevolgen.

Voorbeelden van specifieke pestgedrag

Pesten kan allerlei vormen aannemen. Hieronder volgen 5 categorieën met voorbeelden van de genoemde soort. Dit zijn dus geen uitputtende lijstjes.

- Verbaal

(Bijv. schelden, dreigen, roddelen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas, ongewenste sms'jes/appjes sturen, via mail of mobiele telefoon opmerkingen met de bedoeling iemand zwart te maken).

--Cyberpesten en gebruik van Ai

Cyberpesten ofwel digitaal pesten genoemd, is pesten via de digitale media. Dit zijn social media zoals YouTube, Facebook, Tumblr, Twitter, Instagram, Snapchat, What's app en chatrooms.

AI kan op verschillende manieren tot pesten leiden. Zo kunnen er met behulp van AI nepberichten, beelden of filmpjes worden gemaakt waarin het lijkt alsof een leerling iets heeft gezegd of gedaan wat helemaal niet waar is. Ook kunnen stemmen worden nagemaakt of foto's zo worden bewerkt dat ze schadelijk of beschamend zijn. Via sociale media kunnen

deze beelden razendsnel worden verspreid, waardoor iemand zich onveilig en buitengesloten kan voelen.

Bij cyberpesten is het gevaar van een snelle verspreiding binnen en ook buiten de school.

Vaak is het slachtoffer ook thuis niet veilig. Verweer is erg moeilijk. Snel ingrijpen is hierbij erg belangrijk. Het gevaar is dat foto's, films, afbeeldingen, teksten langdurig op het internet zichtbaar blijven.

-Fysiek

Bijv. trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken; seksuele intimidatie

-Intimidatie

Bijv. een leerling achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten tussen de fietsen, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen, dreigen met wapens.

-Isolatie

Bijv. buitensluiten door andere leerling voortdurend duidelijk maken dat hij/ zij niet gewenst is, doodzwijgen

-Stelen of vernielen van bezittingen

Bijv. afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen.

Partijen bij het pestprobleem

Bij pesten zijn meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pester(s), de zwijgende middengroep, het personeel en de ouders.

Om pesten zowel in preventieve zin (het voorkomen van) als in curatieve zin (het oplossen ervan) aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid. We spreken dan van een vijfsporen aanpak.

-de gepeste leerling

Elke leerling loopt het risico gepest te worden maar sommige leerlingen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop die worden geuit. Kinderen die gepest worden hebben vaak andere interesses dan de meeste leeftijdgenoten of ze doen dingen anders

Kinderen die gepest worden hebben vaak een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet altijd in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen of reageren op het verkeerde moment of op de verkeerde wijze. Vaak zijn ze onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uit komt. Maar ook een leerling die niet per se onzeker is,

kan slachtoffer van pesten worden en door het pesten en de pogingen het laten stoppen toch onzeker worden.

Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

-de pester

Pestende leerlingen zijn vaak fysiek en /of verbaal de sterksten.

Meisjes pesten in drie kwart van de gevallen door middel van psychisch geweld (zoals buitensluiten, roddelen) en voor de rest door middel van fysiek geweld. Bij jongens is het net andersom: in driekwart van de gevallen door middel van fysiek geweld en voor de rest door middel van psychisch geweld.

Pesters kunnen het zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Ze lijken populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Echte pesters zijn niet alleen agressief en fysiek sterker dan de rest van de klas, ze hebben ook weinig empathisch (invoelend) vermogen, zijn impulsief en domineren graag andere kinderen. Vaak voelen ze haarfijn aan wie een sociaal zwakkere positie in de klas hebben. Een 'succesvolle' pester heeft niet geleerd zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ze zijn vaak graag het middelpunt van de aandacht en kunnen dit als een manier zien om die af te dwingen. In het geval dat het gaat om een onzekere pester, heeft deze zijn of haar onzekerheden weten te verbergen of compenseren door die van een ander te benadrukken of te vergroten d.m.v. het pestgedrag. In sommige gevallen is dit een onbewust motief.

Ook pesters hebben op de langere termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde aangeleerde vaardigheden hebben ze vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

-de omstanders

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommigen behouden enige afstand en andere leerlingen doen, uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogenaamde 'meelopers'. Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt. Heel af en toe neemt een leerling, of een klein groepje leerlingen, het voor het gepeste kind op.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor op de populariteit van de pester in kwestie mee te liften.

-de medewerkers

Pesten is een goed bewaard groepsgeheim: (bijna) iedere leerling weet dat in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan docent of ouder te vertellen. De medewerkers weten dus

ook vaak niet dat er in de groep wordt gepest. En zien ze ongewenst gedrag, dan wordt het lang niet altijd als pesten geïnterpreteerd. Om meer zicht op het groepsklimaat te krijgen zullen mentoren vanaf schooljaar 2526 ondersteund worden door een aantal ervaren mentoren.

-de ouders

Wanneer kinderen worden gepest, durven ze in de meeste gevallen niet aan hun ouders te vertellen dat hen dit overkomt. Ze kunnen bang zijn dat hun ouders naar school gaan, het aan de mentor/mentrix vertellen en dat deze het verkeerd aanpakt. Ze schamen zich vaak dat hen dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pester zelf hebben uitgelokt en het dus verdienen gepest te worden.

Cyberpesten

Door het gebruik van internet zijn er ook jongeren die online persoonlijke informatie prijsgeven, ruzie maken of zichzelf letterlijk voor de webcam blootgeven. Regelmatig worden leerlingen geconfronteerd met uitgelekte foto's, filmpjes die de school doorgaan,

dreigtweets of bewerkte foto's. Vaak buiten het gezichtsveld van ouders en docenten, maar

met een enorme impact op het slachtoffer. Ook dit soort pestgedrag kan leiden tot een strafbaar feit. Het opzettelijk verspreiden van foto's via internet om iemand daarmee te beledigen kan gezien worden als laster. Het feit dat dit pestgedrag 'slechts' op internet plaatsvindt maak het niet minder strafbaar. Het hacken van iemands account of jezelf op internet uitgeven als iemand anders is ook strafbaar.

Mogelijke straffen die daders van cyberpesten kunnen krijgen zijn bijvoorbeeld een taakstraf en/of een geldboete. Als extra voorwaarde kan er opgelegd worden dat de verdachte de incorrecte informatie van internet moet verwijderen onder toezicht van de officier van justitie.

Het is daarom verstandig om zoveel mogelijk bewijs vast te leggen als je denkt dat er sprake is van strafbaar handelen.

AI en pesten

Door kunstmatige intelligentie (AI) zijn er nieuwe manieren bijgekomen waarop mensen kunnen pesten. Vooral online kan er nu op slinkse en vervelende manieren schade worden aangericht. Denk bijvoorbeeld aan het verspreiden van nepverhalen, het maken van bewerkte video's of het aannemen van een andere identiteit. Dit kan heel verwarrend en pijnlijk zijn voor de leerling die wordt gepest.

1. Nepverhalen en geruchten

AI maakt het makkelijker dan ooit om snel en geloofwaardig nepnieuws te maken. Iemand kan bijvoorbeeld een verhaal verzinnen over een leerling en dat online zetten, waardoor anderen een verkeerd beeld krijgen. Het doel is meestal om de reputatie van een leerling te schaden of ruzie uit te lokken.

2.Faken op social media

Met AI kunnen nepaccounts worden gemaakt of berichten worden aangepast. Hierdoor lijkt het alsof een leerling iets slechts heeft gezegd of gedaan, terwijl dat helemaal niet zo is.

Deze valse informatie kan zich razendsnel verspreiden via apps als Instagram, Snapchat of TikTok.

3.Deepfakes en 'uitkleed-apps'

Deepfakes zijn filmpjes of geluidsopnames die zo zijn aangepast dat het lijkt alsof een leerling iets heeft gezegd of gedaan wat nooit echt is gebeurd. Er zijn zelfs apps waarmee iemand zogenaamd 'uitgekleed' kan worden op een nepafbeelding. Deze beelden worden vaak zonder toestemming gemaakt en gedeeld. Dat kan ontzettend vernederend zijn en psychisch veel schade aanrichten. Vooral meisjes zijn hier vaak slachtoffer van.

Er is in Nederland nog geen aparte wet voor deepfakes of deepnudes, maar bestaande wetten kunnen wél van toepassing zijn. Het maken van een deepnude zonder toestemming wordt gezien als een seksueel misdrijf, en bij minderjarigen zelfs als kindermisbruik, met straffen tot zes jaar. Minderjarige ouders kunnen taakstraffen, boetes of een Halt-traject krijgen. Het aanpakken van de apps zelf is lastig, alleen gebruikers zijn strafbaar, tenzij er structureel beelden van minderjarigen worden gemaakt. Bedrijven achter deze apps moeten wel meewerken aan het verwijderen van schadelijke beelden.

In bijlage 2 staat een aanpak die gebruikt kan worden bij deepfakes.

Preventieve aanpak

- de mentor

De mentor speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat vanaf de allereerste kennismaking.

In klas 1 is dat begin juni. In de introductieweek in augustus/ september is er een uitgebreid programma waarin de kinderen elkaar leren kennen. De nadruk ligt op het goed leren omgaan met elkaar. Er wordt aandacht besteed aan de vaardigheid van het luisteren naar elkaar, het samenwerken, het geven en ontvangen van feedback.

Door middel van het formuleren van positief gestelde vragen geeft de klas duidelijkheid over hoe ze met elkaar om willen gaan. Vragen zoals 'Hoe ziet een leuke klas eruit?' of 'Hoe wil je zelf behandeld worden?'

De leerlingen formuleren zelf hoe ze met elkaar om willen gaan en schrijven de regels op in hun mentorschriftje. De regels kunnen ook op een groot vel papier geschreven worden dat wordt ondertekend door de hele klas en opgehangen in het lokaal. Kern van deze regels is het begrip respect.

De regels worden positief geformuleerd:

- we luisteren naar elkaar
- we laten elkaar uitspreken
- we blijven van elkaar af

- we blijven van elkaars spullen af
- we sluiten niemand buiten
- we lossen ruzies op door met elkaar te praten
- als we vertellen dat iemand gepest wordt, is dat geen klikken maar een gewaardeerde actie die school de mogelijkheid biedt het pestgedrag tegen te gaan.
- iedereen kan zichzelf zijn
- iedereen laat duidelijk blijken dat hij /zij iets niet wilt
- als iemand duidelijk maakt dat hij / zij iets niet wilt, stoppen we
- we houden ons aan de regels

De klas bespreekt wat plagen is en wat pesten en spreekt af dat degene die het ondergaat bepaalt of het om plagen of pesten gaat.

En natuurlijk worden er ook consequenties afgesproken wanneer een klasgenoot zich niet aan de zelfopgelegde regels houdt.

Na de introductie wordt er regelmatig aandacht besteed aan het sociale klimaat door middel van o.a. klassengesprekken, gezamenlijke opdrachten. Het mentorschriftje wordt in de onderbouw gebruikt om in de gaten te houden wat er aan pesten in de klas gebeurt. Het kan ook gebruikt worden helder te krijgen hoe de sociale verhoudingen in de klas liggen.

In de mentorlessen (ook wekelijks) is er ruimte voor individuele gesprekken met de mentor. Aanwezig materiaal en websites die gebruikt kunnen worden:

- de brief van Anne
- pestenquête
- eiland bouwen
- dvd van de film Bluebird
- de chips oefening (sociale druk)
- <https://www.stoppestennu.nl/cyberpesten-en-de-gevolgen-korte-video>

Tijdens de introductie of in één van de eerste klassenlessen (in onder- én bovenbouw) worden de regels nog een keer besproken zodat ze voor iedereen weer duidelijk zijn. Eventueel worden nieuwe regels toegevoegd. Ook zouden leerlingen die gepest zijn of bovenbouw-leerlingen die als tutor fungeren, uitgenodigd kunnen worden om over hun ervaringen te vertellen.

Met de introductie van social media en AI wordt het van belang om leerlingen bewust te maken van online pesten: hoe makkelijk het kan ontstaan, hoe snel het zich verspreidt en hoe groot de impact is op degene die gepest wordt. In de mentorlessen zal bij het programma digitale wijsheid ook hiervoor aandacht zijn.

- de medewerker

Het voorbeeldgedrag van de docent in de les en van de medewerkers van de school is belangrijk. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar acceptatie van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken, waar leerlingen gerespecteerd worden in hun eigenheid, waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd en waar docenten, onderwijsondersteunend personeel, coördinatoren en afdelingsleiders duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

Daarnaast zijn er de regels die in de dagelijkse praktijk de 'rust, reinheid en regelmaat' moeten bevorderen. Deze regels zijn negatief geformuleerd:

- Geen jassen in de klas
- Mobiel niet zichtbaar in de klas, thuis of in de kluis
- Niet eten en drinken in de lokalen
- Geen kauwgom in de klas
- Niet op de tafels en in de vensterbanken zitten
- Niet op de gangen zijn tijdens de lessen
- Niet roken in het schoolgebouw en op het schoolterrein (inclusief op de stoep voor de school) behalve op de daartoe bestemde plaats

Taken en verantwoordelijkheden van de mentor in de aanpak van pesten:

De mentor speelt een cruciale rol in het voorkomen en bestrijden van pesten binnen de school. Als eerste aanspreekpunt voor leerlingen creëert de mentor een veilige en vertrouwde omgeving waarin leerlingen zich gehoord en gesteund voelen.

- Signaleren en observeren: De mentor houdt actief de groepsdynamiek in de gaten en signaleert signalen van pesten, zowel in de klas als daarbuiten. De mentor bespreekt het groepsklimaat regelmatig met de A/C.
- Voorkomen en bewustwording creëren: Door klassikale gesprekken, mentorlessen en activiteiten bevordert de mentor een positief en respectvol groepsklimaat. Hierbij wordt aandacht besteed aan sociale vaardigheden, weerbaarheid en het herkennen van pestgedrag.
- Eerste aanspreekpunt: Leerlingen kunnen bij de mentor terecht om pestproblemen te bespreken. De mentor biedt een luisterend oor en neemt signalen serieus.
- Actief handelen bij pestgedrag: Wanneer pesten wordt gesignaleerd of gemeld, neemt de mentor direct actie. Dit kan variëren van gesprekken met betrokken leerlingen tot het inschakelen van ouders en andere schoolmedewerkers waaronder de jaarlaagcoördinator/afdelingsleiders en de anti-pestcoördinator.
- Toezicht op de naleving van het pestprotocol: De mentor draagt zorg voor de uitvoering van het pestbeleid en begeleidt leerlingen in het naleven van de gedragsregels binnen de school met ondersteuning van de jaarlaagcoördinator en of afdelingsleider.

In en rond de school, tijdens pauzes en tussen uren wordt er door de clavigeri, toezichthouders en docenten gesurveilleerd en worden leerlingen op hun gedrag aangesproken. We beschouwen heel nadrukkelijk het Kronenburgerpark als binnen de invloedssfeer van de school. Ook spreken we ons uit over het gedrag tijdens de reis van en naar school.

- het beleid

Het is belangrijk om het pestbeleid, een onderdeel van schoolveiligheidsbeleid, bij leerlingen, ouders en personeel bekend te maken.

Het pestbeleid is toegankelijk door ernaar te verwijzen in de schoolgids en het te publiceren op de website

Het is onderdeel van de beleidscyclus van de school waardoor het regelmatig geëvalueerd en eventueel bijgesteld wordt. Het onderwerp pesten en het pestbeleid van de school is opgenomen in het scholingsaanbod voor het personeel als een onderdeel van hun deskundigheidsbevordering.

Rol van de anti-pestcoördinator: De anti-pestcoördinator is aanspreekpunt voor pesten op school voor afdelingsleiders, mentoren en leerlingen en coördineert het anti-pestbeleid. De anti-pestcoördinator houdt contact totdat het pesten is gestopt. De anti-pestcoördinator heeft een adviserende rol. De mentor heeft in overleg met de A/C altijd de regie. In overleg met de A/C kan de coördinator als aanspreekpunt dienen voor ouders. De school is wettelijk verplicht een anti-pestcoördinator te benoemen.

De aanpak tegen pesten, curatief

De school hanteert een eigen anti-pestmethode waarbij snel en zorgvuldig wordt ingegrepen bij pestincidenten. De mentor voert binnen een week gesprekken met alle betrokkenen om het incident goed in kaart te brengen en te begrijpen. Soms komt er een gesprek met een deel van de klas na overleg met de gepeste om opnieuw voor een veilig klassenklimaat te zorgen.

Als het pesten aanhoudt, volgt een stapsgewijze een andere aanpak. Eerst wordt de pester aangesproken en worden er duidelijke gedragsafspraken gemaakt. Bij herhaling kan er worden gesanctioneerd, passend bij de ernst van het gedrag. In vervolgstappen worden ouders betrokken en vinden er nieuwe gesprekken plaats met mentor en jaarlaagcoördinator/afdelingsleider. Indien nodig wordt een tweede proefperiode ingesteld om gedragsverandering af te dwingen. Als ook dat geen effect heeft, kunnen zwaardere maatregelen volgen.

Ook de rol van de klas wordt actief betrokken in de aanpak. De school richt zich op de zwijgende meerderheid door hen bewust te maken van hun verantwoordelijkheid. Door pestgedrag bespreekbaar te maken en signalering aan te moedigen, ontstaat groepsdruk om het pesten te stoppen. Dit helpt om de gepeste leerling te beschermen zonder hem of haar te isoleren.

Tot slot is er ook aandacht voor medewerkers en ouders. Medewerkers worden geacht pestgedrag te herkennen, bespreekbaar te maken en door te geven aan de mentor. Ouders van zowel pesters als slachtoffers worden betrokken in het proces en geïnformeerd over het schoolbeleid. Ze krijgen ondersteuning en advies, zodat school en thuis gezamenlijk kunnen bijdragen aan een veilige leeromgeving. In bijlage 1 wordt de schooleigen aanpak meer in detail beschreven.

Instanties

Er zijn allerlei instanties die zich bezighouden met pesten en andere vormen van ongewenst gedrag, zowel in de vorm van voorlichting en preventie als in de vorm van hulpverlening.

- binnen school

Binnen de school is de mentor het eerste aanspreekpunt. Je kunt je ook melden bij de anti-pestcoördinator :

Mevr. L. Eillebrecht

E-mail: l.eillebrecht@stedelijkgymnijnijmegen.nl

Zij verwijst eventueel door naar mevrouw K. van der Lienden, de schoolmaatschappelijk werker.

De voCampus voor Nijmegen en het land van Maas en Waal waartoe onze school behoort, kent een systeem van vertrouwenspersonen die op kunnen treden in situaties van ongewenst gedrag zoals pesten, discriminatie, agressie, seksuele intimidatie en geweld. Zij kunnen worden ingeschakeld als je het gevoel hebt dat je niet op de juiste wijze geholpen wordt door je mentor, A of C of als je het gevoel hebt dat je niemand anders meer kunt vertrouwen.

De interne vertrouwenspersonen kunnen je in contact brengen met de vertrouwenspersoon van de voCampus maar je kunt ook zelf contact opnemen met de vertrouwenspersoon.

De interne vertrouwenspersonen zijn:

René Ariëns r.ariens@stedelijkgymnijnijmegen.nl

Marieke Overduin m.overduin@stedelijkgymnijnijmegen.nl

Sandra Aelmans-Jansen s.aelmans@stedelijkgymnijnijmegen.nl

- buiten school

Vereniging voor Openbaar Onderwijs (VOO)

De Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) is een onafhankelijke vereniging van ouderraden, medezeggenschapsraden en scholen in primair en voortgezet onderwijs. Geeft informatie en advies aan alle betrokkenen in het onderwijs, ook op het gebied van pesten en veiligheid.

Postbus 60182, 1320 AE ALMERE

tel.: 036-5331500

Helpdesk: 036 711 6178 | Elke schooldag tussen 10.00 en 13.00 uur E-mail: info@voo.nl

Website : <https://voo.nl>

NIM Maatschappelijk Werk Panovenlaan 1

6525 DZ Nijmegen

Informatie & Advieslijn 088 0011333

Website: <https://www.sterker.nl>

Bureau Jeugdbescherming Gelderland Velperweg 75

6824 HH Arnhem

Tel: 088 - 712 12 12

E-mail: contact@jbgld.nl

Website: www.jbgld.nl

Is pesten strafbaar?

Is pesten strafbaar? Pesten is in principe niet strafbaar, want in de wet staat de term

‘pesten’ nergens vermeld. Je kunt geen aangifte doen van pesten. Toch kunnen bepaalde vormen van pesten wel strafbaar worden als een bepaalde grens wordt overschreden.

Hieronder een overzicht van een aantal gedragingen die wel strafbaar zijn:

- belaging is het opzettelijk inbreuk maken op iemand anders zijn persoonlijke levenssfeer (art. 285b Wetboek van Strafrecht);
- belediging is opzettelijk iemands goede naam aantasten in woord, geschrift of afbeelding (art. 266 en 271 Sr);
- bedreiging is het plegen van geweld tegen een persoon of diens goederen (art. 285 Sr);
- discriminatie is het aanzetten tot haat of onderscheid maken tussen mensen op grond van hun ras, levensovertuiging, geslacht, geaardheid of handicap (art. 137d Sr);
- hacken is het zonder toestemming binnendringen in (een deel van) de computer of netwerk van iemand anders (art. 138ab Sr);
- identiteitsmisbruik is het vervalsen van gegevens, het opzettelijk verkrijgen van gegevens van betaalmiddelen of een valse naam aannemen om daar voordeel uit te halen (art. 225, 232 en 326 Sr);
- laster / smaad is iemand beledigen met als doel om daar veel ruchtbaarheid aan te geven (art. 261, 262 en 268 Sr);
- stalking valt onder belaging (art. 285b Sr);
- oplichting is het bedriegen van iemand andere om daar financieel beter van te worden (art. 326 Sr)
- Grooming en ontucht (art 248e Sr.)
- Vernieling van computergegevens (art. 350a Sr.)
- Schennis der eerbaarheid (art. 239 Sr.)
- Portretrecht (art. 12 Sr.)

Grens tussen pesten en strafbare gedragingen:

Kinderen en scholieren vergeten bij pesten vaak hun grenzen. Pestgedrag wordt vaak steeds heviger en kan zelfs leiden tot pesten in groepsverband. Dit soort gedragingen zijn soms strafbaar. Soms wordt een leerling structureel gepest door dezelfde groep. Het slachtoffer durft niet te praten over de vervelende situatie, omdat hij of zij zich schaamt. Het constant stalken, beledigen of discrimineren van iemand is strafbaar.

Bijlage 1: De schooleigen anti-pestmethode

Voor het aanpakken van pestgedrag gebruiken wij een schooleigen anti-pestmethode.

Als er een pestincident is dan gaat de mentor het liefst bij voorkeur dezelfde dag, uiterlijk binnen een week, individuele gesprekken aan met betrokken leerlingen (pestslachtoffer, pester(s), meeloper(s)). Het is belangrijk dat het slachtoffer zich serieus genomen voelt.

De mentor neemt duidelijk stelling tegen het pestgedrag en geef advies hoe te reageren op de pester (s). De mentor onderzoekt ook de verschillende kanten van het incident zodat hij een duidelijk beeld krijgt van de situatie en de veiligheid in de klas

De mentor geeft de gepeste een duidelijk perspectief dat het probleem serieus aangepakt wordt en dat je in overleg eventueel andere instanties binnen de school, denk aan de vakdocenten, afdelingsleider etc. actie onderneemt.

Betrek de gepeste in het traject dat je wilt volgen: leg uit welke stappen je wilt nemen en wanneer je hem/ haar er actief bij wilt betrekken.

Mogelijke vervolgstappen

Een klassen/groepsgesprek en andere activiteiten organiseren met als doel de veiligheid in de klas weer te herstellen door de zwijgende meerderheid te mobiliseren. Dit moet niet op basis van het individuele geval maar het moet een algemeen karakter hebben zodat de gepeste er niet op aangekeken kan worden (zie beneden bij 'de klas'). Het onderwerp de veilige school kan als maatschappelijk item besproken worden.

- Een gesprek met de gepeste en zijn/ haar ouders.
- In overleg kan worden besloten een sociale vaardigheidstraining te volgen.
- Mocht het pestincident onschuldig/onbedoeld zijn dan kan een herstelgesprek onder leiding van de mentor helpend zijn. Het kan belangrijk zijn dat er contact opgenomen wordt met de ouders van het slachtoffer om het stappenplan door te nemen en hun visie te horen.
- Het inzetten van onze schooleigen methode waarbij de mentor met een groep binnen de klas in gesprek gaat om aandacht te vragen voor de leerling die zich niet veilig voelt.

Uiteraard kunnen stappen afwijken afhankelijk van de situatie en het belang van de gepeste leerling.

Wat te doen als het pesten niet ophoudt? Stap 1

In een gesprek wordt de pester geconfronteerd met de beschuldiging van pesten. De situatie wordt in kaart gebracht en hem/ haar wordt duidelijk gemaakt dat hij /zij, ondanks de met elkaar gemaakte afspraken, toch geen veiligheid heeft geboden aan klasgenoten. De afspraken worden opnieuw onder de aandacht gebracht en eventueel vastgelegd. De ouders van de pester worden geïnformeerd.

Naar gelang de ernst van het vertoonde gedrag wordt er afgesproken dat het bij een gesprek en excuses tegenover de gepeste blijft of dat er ook andere stappen volgen Bij herhaling

zullen er altijd sancties opgelegd worden. Die sanctie moet in verhouding zijn tot de ernst van het pesten en moet op zo kort mogelijke termijn uitgevoerd worden. De jaarlaagcoördinator bepaalt of er vervolgmataregelen volgen.

De gesprekken met de pester(s) en meeloper(s) hebben een waarschuwend karakter. Doel van de gesprekken is: afspraken maken over gewenste gedragsverbetering binnen een vastgestelde termijn (proefperiode 1, zie stap 2). Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd in Som.

Eventueel wordt een aantal nagesprekken gevoerd. De doelen hiervan zijn:

- Achter de mogelijke oorzaak van pesten proberen te komen.
- Het empathisch vermogen van de pester proberen te vergroten. Middelen hiertoe zijn:
- De leerling opdracht geven een (gedeelte van een) boek over pesten te lezen en, na de opdracht te hebben uitgevoerd, de inhoud van het boek te vertellen;
- Mogelijke boeken zijn: Tirannen van Adain Chambers, Hadden we er maar iets van gezegd van Jan de Zanger of Al het water van de zee van Greet Beukenkamp.
- Pesten Is Laf!, een handreiking over cyberpesten en veilig internetten van Bamber Delver
- De leerling zich laten aanmelden bij het forum van de website www.pestweb.nl en daar te zien wat kinderen en volwassenen aan elkaar over de gevolgen van pesten te vertellen hebben;
- Een opstel over pesten en de gevolgen ervan maken.

Stap 2

Proefperiode 1: de naleving van de gemaakte afspraken wordt gecontroleerd en bijgehouden door de mentor over een periode van vier weken. De mentor houdt nauw contact met de gepeste leerling om te checken of de afspraken worden nageleefd (minimaal één keer per week). Elk nieuw pestincident dat bij de oorspronkelijke casus hoort, wordt in Som gezet door de mentor zodat je bij de evaluatie van proefperiode 1 helder hebt wat er is voorgevallen. Vanzelfsprekend pakt de mentor het nieuwe pestincident direct op door in gesprek te gaan met de betrokken personen. De gemaakte afspraken worden opnieuw expliciet gemaakt.

Stap 3

Als het pestgedrag niet stopt, volgt een tweede serie individuele gesprekken met de pester(s) en de meelopers onder leiding van mentor en afdelingsleider. Daarnaast worden de ouders van de pesters telefonisch ingelicht (eventueel ook de ouders van de meelopers). De ouders worden met hun kind voor een gesprek op school uitgenodigd door de mentor of coördinator. Doel is de ouders inzicht te geven in het gedrag van hun kind en te komen tot een gezamenlijke aanpak van de school en de ouders.

Als de pestincidenten niet binnen één klas plaatsvinden dan volgt proefperiode 2 waarin leerlingen in maximaal drie weken nieuw, gewenst gedrag moeten laten zien.

Stap 4

Als het pestgedrag na de proefperiode 2 nog niet gestopt is, volgen er sancties waaronder de mogelijkheid om een leerling een dag niet toe te laten tot de lessen of zelfs te schorsen.

Aandacht voor de andere stakeholders: **zie volgende pagina**

de klas

Deze groep bestaat uit:

- Leerlingen die mee pesten om er zelf beter van te worden.
- Leerlingen die mee pesten omdat ze bang zijn zelf gepest te worden.
- Leerlingen die niet mee pesten maar die niets doen om een einde te maken aan het pesten. (omstanders)
- Leerlingen die zich niet bewust zijn van het pesten of de ernst ervan.
- Leerlingen die het voor het slachtoffer opnemen

Hoewel er gelukkig ook klassen zijn waarin een (groep) leerling(en) het opneemt voor de gepeste, speelt er vaak een bekend psychologisch mechanisme, de zogenaamde

‘samenzwering om te zwijgen’. Dit houdt in dat (bijna) iedereen in een groep weet dat er wordt gepest, maar dat niemand het aan ouder of docent durft te vertellen. Ook onverschilligheid kan een oorzaak zijn dat een pestgeval niet gemeld wordt.

Soms zetten daders slachtoffers of klasgenoten onder druk er met niemand over te praten. Deze zwijgende groep kan medeverantwoordelijk worden gemaakt bij het doen stoppen van het pesten door de leerlingen de macht te geven om met elkaar benoemde ongewenste omgangsvormen te signaleren en tegen te gaan. Zij gaan allen letten op de aangegeven gedragingen van de pesters en op de opgegeven plaatsen. Zodra één van hen iets ziet wat op pestgedrag lijkt, geeft hij/ zij het door aan de hiervoor verantwoordelijke persoon (mentor/ coördinator). Deze spreekt de pester aan. Op deze manier aangepakt, krijgt de gepeste

leerling niet het verwijt dat hij/ zij ‘geklikt’ heeft. Immers, anderen hebben het gezien en doen er nu iets aan.

de medewerkers

Alle medewerkers zijn op de hoogte van het fenomeen pesten. Zij moeten uitingen van gedrag zoals boven bij 3 beschreven als pesten weten te interpreteren en er stelling tegen durven nemen.

Zij geven signalen van pesten door aan de mentor. Zie verder het boven beschreven beleid. Medewerkers kan gevraagd worden extra op een leerling te letten en mee te helpen uit te vinden wie degenen zouden kunnen zijn die de betrokken leerling lastigvallen.

de ouders

De ouders van het gepeste en het pestende kind verdienen ook steun.

Belangrijk is de ouders die zich zorgen maken over het gedrag van hun kind serieus te nemen.

Zij moeten betrokken worden bij de aanpak van het pestgedrag zoals boven beschreven. Ouders moeten op de hoogte gesteld worden van het Schoolveiligheidsbeleid waar het pestbeleid een onderdeel van is. Dit kan via de schoolgids en de website van de school. Ouders moeten informatie en advies krijgen over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.

Bijlage 2: Cyberpesten of pesten via de mobiele telefoon

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Bij cyberpesten is het gevaar van een snelle verspreiding, ook buiten de school. Het is daarom erg belangrijk om bij cyberpesten snel in te grijpen omdat het niet zo maar overgaat. Meld het zo spoedig mogelijk op school bij je mentor of de antipestcoördinator l.eillebrecht@stedelijkgymniummegen.nl en meld het via de website Help wanted <https://www.helpwanted.nl/> om verspreiding tegen te gaan. Ook als je digitaal gehanteerd wordt, aarzel niet om meteen hulp in te schakelen. Zie ook: <https://www.meldknop.nl/>
- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart emailadres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als je chat op het internet.
- Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug).
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst.
- Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- App/bel of mail niet zomaar met kinderen die je van internet kent, en spreek niet met ze af zonder dat je ouders dat weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail, apps, foto's /filmpjes/
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het chatten kent. Dus: geen emailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. geven.
- Let vooral op bij selfies/filmpjes van jezelf: Als je een foto op internet of de app zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en verspreid worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee.
- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam.
Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.

Wat kun je tegen cyberpesten doen?

- Niet altijd persoonlijk opvatten.
Als het pesten komt van mensen die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijk gaan schelden.
 - Blokkeer de afzender.
Krijg je pest e-mails, blokkeer dan de afzender.
Als het gaat om sms'jes/apps op de mobiele telefoon, dan heb je de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als vanaf

een andere telefoon met nummer vermelding het bericht wordt verzonden, waarmee de dader zich blootgeeft. Wanneer hij of zij echter de telefoon van iemand anders gebruikt, is weliswaar de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Er is dan weer sprake van anonimiteit. Het nummer kan vervolgens wel worden geblokkeerd. In het ergste geval moet een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.

- Negeer de pest- /mails/ sms/chat /app.
Je kunt het beste niet reageren op haatmailtjes of andere digitale pesterij. Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Onderdruk je nieuwsgierigheid! Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Dat geldt ook voor chatrooms en appgroepen. Als daar vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop dan met chatten/appen, verlaat de chatroom/ of appgroep.
- Praat erover.
Er over praten met je vrienden, je ouders of een docent die je vertrouwt is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt. Liefst met iemand die veel van computers en internet weet en die niet doorvertelt dat je gepest wordt.
- Bewaar de bewijzen.
Als de pesterijen al in een verder gevorderd stadium zijn en er via de app/sms, chat of mail bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan. Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestmail of sla de berichten op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP-adres van de e-mail kan soms afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is.
- Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail, sms'jes e.d. aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie het verstuurt. Bel de helpdesk op.
- Je kunt naar de anti-pestcoördinator of een van de contactpersonen op school gaan die speciaal zijn aangesteld om je te helpen bij vormen van ongewenst gedrag. Zij kunnen je vertellen wat je nog meer kunt doen om het vervelende gedrag te stoppen. Zij kunnen je ook helpen als het vervelende gedrag misschien al gestopt is maar je er nog steeds last van hebt.

De anti-pestcoördinator is:

Mevr. L Eillebrecht

Email: l.eillebrecht@stedelijkgymnijnmegen.nl

De contactpersonen zijn:

René Ariëns

r.ariens@stedelijkgymnijnmegen.nl

Marieke Overduin

m.overduin@stedelijkgymnijnmegen.nl

Sandra Aelmans- Jansen

s.aelmans@stedelijkgymnijnmegen.nl

- Aangifte doen bij de politie.
In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen.
Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten ‘stalken’ wordt genoemd. Dit is strafbaar.
Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenislaf.nl Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld.
- Wees zuinig op je wachtwoorden.
Zorg dat je je wachtwoorden en inlognamen niet doorgeeft aan anderen of dat ze makkelijk te raden zijn. Zo kunnen anderen niet bij je website of e-mail. Als dit wel gebeurd is, neem dan contact op met de beheerder van de site.

Stappenplan: Hoe verwijder je een schadelijke deepfake video?

© www.mediaenmaatschappij.nl

Voorpublicatie van het boek AI, het nieuwe gezicht van pesten Zie www.mediaenmaatschappij.nl voor meer informatie.

Wat te doen als jij zelf slachtoffer bent van een schadelijke deepfake

Word jij online geconfronteerd met een deepfake-video waarin je wordt belasterd, belachelijk gemaakt of bedreigd? Dat kan enorm schokkend zijn. Deepfakes kunnen ernstige schade toebrengen aan je gevoel van veiligheid. Gelukkig zijn er concrete stappen die je kunt nemen om deze beelden te laten verwijderen. Onderstaand stappenplan helpt je stap voor stap.

Stap 1: Identificeer de deepfake

a. Verzamel informatie

Noteer waar je de video hebt gevonden: op welk platform (bijv. TikTok, Instagram, YouTube), de datum en eventueel wie je erop heeft gewezen.

b. Controleer de inhoud

Zorg dat je het bewijsmateriaal goed bewaart, bijvoorbeeld op een beveiligde harde schijf of cloudmap. Dit kan belangrijk zijn bij juridische stappen of aangifte.

Stap 2: Leg bewijsmateriaal vast

a. Maak screenshots of aantekeningen

Noteer of leg vast wat je ziet: beeld, geluid, datum, reacties.

b. Sla dit veilig op

Zorg dat je het bewijsmateriaal goed bewaart, bijvoorbeeld op een beveiligde harde schijf of cloudopslag. Dit kan belangrijk zijn bij juridische stappen of aangifte.

Stap 3: Meld het bij het platform

a. Ga naar de betreffende website of app

Open het platform waarop de video is geplaatst.

b. Gebruik de meldfunctie

Kies de juiste reden, zoals 'intimidatie', 'nepinhoud' of 'privacyschending'.

c. Vul het formulier zorgvuldig in

Geef aan dat het gaat om een deepfake en leg kort uit waarom dit schadelijk is voor jou.

Geef aan dat jij de persoon in de video bent.

Stap 4: Dien een juridisch verzoek in (indien nodig)

a. Neem contact op met de juridische afdeling van het platform

Als melding via de standaardprocedure geen resultaat oplevert, kun je een formele verwijderingsbrief sturen. Wees duidelijk dat het om een deepfake-video gaat die schadelijk is.

b. Overweeg een 'cease and desist' brief

Met zo'n formele brief eis je dat de video per direct offline wordt gehaald. Je kunt die zelf opstellen of (liever) laten doen door een jurist.

c. Zoek juridische hulp

Voel je niet bezwaard om professionele hulp in te schakelen. Een advocaat gespecialiseerd in privacy- en internetrecht kan je helpen om de juiste stappen te zetten en je rechten te beschermen.

Bijlage 3: Informatie voor ouders

Informatie voor ouders van gepeste kinderen. Wat kunnen signalen zijn van pesten?

- Niet meer naar school willen.
- Niets meer over school vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Vaak hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een club willen/ durven gaan.
- Bepaalde kleren niet meer aan willen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.

- Wat ouders/ verzorgers zelf kunnen doen:

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen gaat proberen het pesten te stoppen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- Probeer uw kind uit te leggen waarom kinderen pesten.
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of nieuwsartikel over het onderwerp.
- Vertel dat volwassenen vaak niets doen, omdat ze niet zien dat er gepest wordt of omdat ze niet weten hoe het probleem moet worden opgelost.
- Waarschuw uw kind dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. Pesten is soms een gewoonte geworden, die moeilijk af te leren is.
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.
- Als u er van uw kind met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- Beloon uw kind en help het zijn/ haar zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: "Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?"
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining.

- Houd het niet stil, maar onderneem actie!

- Informatie voor ouders van pestende kinderen

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Bekijk samen met uw kind een film over pesten
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Ook zijn er mogelijkheden om uw kind aan een sociale vaardigheidstraining te laten meedoen. Informatie hierover is op te vragen bij de mentor, de jaarlaagcoördinator, bij Bureau Jeugdbescherming of het NIM Maatschappelijk Werk.

Informatie voor ouders van kinderen die een omstander zijn:

Leg aan je kind uit dat je als omstander ook een belangrijke rol hebt:

- Stel je in de plaats van het gepeste kind.
- Niets doen of meedoen versterkt het gedrag van de pester.
- Reageer samen met enkele vrienden.
- Praat over de situatie met de mentor.

Bijlage 4: Achtergrondinformatie

1) Publicaties

- Meer, B. van der, De zondebok in de klas. ISBN 90 63 10009 4 Deze publicatie kan via het emailadres: b.vandermeer@home.nl worden aangevraagd.
- Meer, B. van der, Pesten op school. Overzicht van artikelen. Utrecht: Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS), 1999. ISBN 90 6607 304 7.
- Meer, B. van der, Kinderen en pesten, wat volwassenen ervan moeten weten en eraan kunnen doen. Utrecht/Antwerpen: 2002, 3e volledig herziene druk. ISBN: 90 21 53 62 50. In dit boek vindt men een concrete antwoorden op de vragen die ouders tijdens ouderavonden het meest stelden.
- Meer, B. van der, Pesten bij kinderen, adviezen aan volwassenen. Driebergen: OUDERS & COO, 1996, 2e druk. ISBN 90 75 760 01 9. In deze publicatie is achtergrondinformatie voor ouders over pesten op school opgenomen, waarna concrete adviezen worden gegeven aan de ouders van de pester, het gepeste kind en die van de rest van de klas
- Meer, B. van der, Pesten op school, lessuggesties voor leerkrachten. Assen: Van Gorcum, 2002, tweede druk. ISBN 90 232 3239 9.
- Meer, B. van der, Lees- en voorleesboeken over pesten. Utrecht: APS, Afd. VODA, 1999, ISBN 90 6607 3055.
- S. Clark ,Geef je kind meer zelfvertrouwen
150 praktische adviezen om je kind een positief zelfbeeld mee te geven. November 2001
ISBN 9789060306307
Mooij, T. Pesten in het onderwijs. Nijmegen: Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen (ITS),1992.
Mooij, T. Leerlinggeweld in het voortgezet onderwijs. Nijmegen: Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen (ITS), 1994.
Fekkes, M. Bullying among elementary school children. Promotie Universiteit Leiden 28 juni 2005. Fekkes onderzocht of antipestbeleid op (basis)scholen helpt.

De volgende boeken zijn in de mediatheek beschikbaar:

Woorden van glas	Sharon, Pamela
Verdrinken	Slegers, Marlies
Lock down	Stoffels, Maren
Judas	Vreeswijk, Helen
Schuld	Wallis de Vries, Mel
Mooie seizoenen	Beijnum, Kees van
Soort familie	Beijnum, Kees van
Hel	Büch, Boudewijn
duister dat ons scheidt	Dorrestein, Renate
Het diner	Koch, Herman
Afwijking	Muus, Dries
Oog om oog	Tegenbosch, Buddy
Tegenlicht	Verhoef, Esther
Speak	Anderson, Laurie Halse
Bully	Coppard, Yvonne
Last Lesson	Goodhand, James

2) Links naar internetsite

Onderstaande links geven bruikbare adressen

- Algemene zoekpagina's (portals met veel links naar websites met informatie over pesten)

<https://pesten.startpagina.nl>

<https://pesten.startkabel.nl>

<https://kindertelefoon.nl>

- Pesten (algemeen)

www.pesten.nl

www.veiliginternetten.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische Zaken, die u als consument of zakelijke gebruiker informeert over het veilig gebruik van internet (was voorheen:

www.surfopsafe.nl)

www.schoolenveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid en adviseert MT, leraren/docenten, mentoren, leerlingbegeleiders, vertrouwens (contact)personen, onderwijsondersteunend personeel, et cetera.

www.aandachtvoorpesten.nl

Landelijk kennis & informatiecentrum sociale veiligheid, ongewenst gedrag en pesten.

3) Film met als thema pesten

- Spijt! Carry Slee (in de mediatheek aanwezig)
- Bluebird (2004); regisseur: Mijke de Jong
- De tasjesdief (1995); regisseur: Maria Peters
- Stuk!